

Parallella skissupdrag avseende Forum Medicum, Lunds universitet

De arkitektkontor som deltagit i det parallella skissupdraget är:
Henning Larsen architects (benämns nedan HL)
White arkitekter
BIG, Bjarke Ingels Group

Samtliga tre inbjudna arkitektkontor har lämnat in förslag utifrån de krav och önskemål som ställts i programmet 2015-05. Bedömningsgruppen vill tacka för intressanta samtal, ett inspirerande material och det kvalificerade arbete som lagts på uppgiften. Förslagen, presentationerna och de gemensamma samtalen kommer tillsammans att utgöra ett värdefullt underlag för den fortsatta utvecklingen av området och byggnadskomplexet BMC.

Allmänt.

Bedömningstexten är strukturerad efter de huvudkriterier som finns i uppdragsprogrammet. Kriterierna är fylligt formulerade och överlappar delvis varandra. Det betyder att omdöme kan upprepas, men också att man kan få leta på flera ställen för att få hela bilden av ett kriteriums uppfyllelse. Av förklarliga skäl måste ändå texterna hållas korta. Vi har fokuserat på att ge en rättvisande bild av bedömningsgruppens diskussion kring de olika förslagen. Bedömningsgruppen är mån om att bedömningsprocessen ska vara transparent och att den ska kunna utgöra ett stöd för det fortsatta arbetet med projektet.

Både byggnadsområde och uppgift är komplexa. Det är stora volymer som ska tillföras en relativt liten tomtyta och dessutom ska det stora programmet fördelas över såväl befintliga som nya lokaler, samtidigt som kostnaderna ska hållas låga. Alla tre arkitektkontoren har ansträngt sig för att uppfylla de krav och önskemål som framförs i uppdragsprogrammet med dess bilagor. Dagens BMC är utbyggt under en lång period och ger ett delvis fragmenterat intryck med byggnader i olika skala och utformning, samtidigt som byggnadskomplexet saknar kvaliteter mot Sölvegatan, där besökaren möts av en oinspirerande, öppen gräsyta. Samtliga förslag ger möjlighet till utveckling av ett samlat Forum Medicum och en ökad attraktion och användning av Sölvegatans övre del. Byggnadsvolymerna är stora, men förslagen visar att platsen tål detta. Samtliga förslagsställare har lyckats bevara siktlinjen mot vattentornet.

Arkitektonisk idé, gestaltning, orienterbarhet och helhetsupplevelse.

Kontoren har löst tillbyggnaden på två principiellt olika sätt. HL och White har valt att integrera sina tillägg i de tidiga 60-talsbyggnaderna, genom att i olika omfattning kila in nya volymer i det utrymme som uppstår när delar av Långa gången rivs. BIG lägger en ny fristående byggnad mot Sölvegatan och binder samman lokalerna på plan 10.

Vattentornet är en viktig symbol i gaturummet och kan upplevas från båda håll när man rör sig utmed Sölvegatan. I BIG:s och Whites förslag är tornet fullt synligt medan det i HL:s förslag bara kan ses i basen och i toppen. Detta bedöms som tillräckligt.

De tre förslagen redovisar alla tillägg med stora volymer, vilka dock ger olika upplevelser i det offentliga rummet. HL:s förslag har den lägsta höjden och volymens gestaltning gör att byggnaden uppfattas som mindre än övriga förslag. Förslaget klarar dessutom att kombinera Sölvegatans kurvlinje med geometrin för övrig bebyggelse på BMC. De två nedersta våningarna följer nuvarande BMC:s ortogonala system, vilket bidrar till enkel orientering och siktlinjer in mot de äldre delarna. De ovanliggande tre våningarna är vridna 45 grader och följer mjukt Sölvegatans kurva. Förslaget kommer att bidra till att gränsen för den urbana staden, med fasader vid gata, flyttas längre norrut.

Whites förslag har likheter med HL:s, men är relativt slutet i bottenvåningen och harmonierar sämre med Sölvegatans sträckning. Förslag står med en spets mot gatan vilket inte ger samma stöd till gaturummet som HL:s. Det är en stor, något monoton byggnad med delvis uppbruten skala och variation i ögonhöjd, vilket åstadkoms genom de s.k. folierna. Förslaget är lättorienterat med det stora atriet direkt innanför entrén, vilket ger god överblick mot både nya och äldre delar. Såväl Whites som HL:s förslag är förtjänstfulla genom sina möjligheter till entréer och passager i olika väderstreck.

BIG ersätter dagens fragmenterade bild av BMC med sin eleganta variant av lamellhus, vilket tillförs kvaliteter genom att den övre delen dras ut som en solfjäder i syfte att ge ljus och variation. Förslaget följer delvis Sölvegatans riktning, men upplevs som högt och stort. Det är snålt vad gäller entréer och besökaren kan behöva förflytta sig långt för att finna entré och kopplingar mot de inre delarna av byggnadskomplexet. Det finns risk för att byggnaden blir svårorienterad genom att vägen in från gatan går via källarplanet och sedan upp igen om man vill komma vidare in i de äldre delarna. Alternativet är att gå in från gatan, igenom huset, sedan ut och så in igen. Vinsten är en lugn och fin mellangård, med respekt för värdena i den tidiga Anselmkulturen.

Samtliga tre förslag innehåller dominerande inslag av glasfasader i BIG:s fall 100%. Även om arkitektkontoren föreslår mycket avancerade glastyper med låga u-värden är det knappast möjligt att uppfylla ställda krav genom väggar dominerade av glas.

Bedömningsgruppens slutsats: Henning Larsens arkitektoniska grepp är attraktivt och skapar en ny möjlighet att utveckla Sölvegatan mot en tydligare stadsstruktur, samtidigt som de befintliga byggnadernas logik tas till vara. Förslaget är enkelt, elegant varierat genom vridningen av de övre planen. Det är också förtjänstfullt genom sin skala och att byggnaden uppfattas som mindre än vad den i själva verket är. Whites förslag delar vissa av dessa förtjänster, men saknar den goda anpassning till gatan som HL:s och den stora volymen är allt för monoton i sin gestaltning.

Förslagets förmåga att uttrycka Medicinska fakultetens vision om öppenhet, hälsa, grönska och hållbarhet och vara den fysiska symbolen för fakultetens identitet.

Både HL:s och Whites byggnader är utbildningshus med stor potential att spegla de värden som fakulteten vill ge uttryck för. I HL:s förslag är idén om det inre, publika rummet som fakultetens "hjärta" väl gestaltad. Gammalt och nytt kopplas samman på ett intressant sätt. Rumslig komplexitet, intim skala och goda samband ger förutsättningar för attraktion och spontana besök. Ursparade terrasser och små vistelseytor kommer att locka personer till uppehåll nära fasaden, som blir ett skyltfönster ut mot Kunskapsstråket. Förslaget visar fina uteplatser, delvis under tak, vilket ökar möjligheterna till utevistelse och interaktion med gatan. HL:s redovisade cykelparkering på mark runt byggnaden är inte långsiktigt hållbar.

Cyklar kommer att ställas framför entréerna och de tar plats från ytor, som annars kan användas för vistelse eller grönska.

Whites förslag utgörs av delvis slutna byggnadsdelar men öppnas och blir inbjudande genom sina många entrémöjligheter. Den centrala hallen kan ge ett storskaligt intryck, med de sociala funktionerna tillbakadragna i relativt slutna utrymmen. Utvändigt har kontoret arbetat med stor variation och kreativitet. White skapar en uppsättning fina vistelseplatser med koppling till hälsa, grönska och hållbarhet. Även cykelparkeringen är löst på ett bra sätt i ett garage med god tillgänglighet.

BIGS: förslag är förtjänstfullt ur arkitektonisk synvinkel, men motsvarar inte Medicinska fakultetens krav på identitet. Förslaget signalerar kontorshus och den nya byggnaden i det framtida Forum Medicum kan upplevas som distanserat från gatan genom att de fina utevistelserna placerats in mot gården och det mera privata området. BIG:s cykelgarage med access rakt in i hjärtat på Forum Medicum nära omklädning och dusch är förnämligt löst och rymmer väl med både hälsoprofilen och kravet på att ge plats för många cyklar.

Bedömningsgruppens slutsats: Henning Larsens mångfasetterade "Forum" med öppenhet och komplexitet, som lockar till många olika sorters vistelse och användning uppskattas av bedömningsgruppen, som ser stora möjligheter till fortsatt utveckling. Förslaget harmonierar väl med fakultetens vision om ett samlat utbildningscentrum där dock den del som ska utgöra det hälsovetenskapliga forskningscentrumet måste ges en tydligare egen identitet. Whites förslag har stora kvaliteter i programmeringen av utemiljöer.

Platsens utveckling med samband ute-inne och potential att bli en attraktiv mötesplats. Utvecklingen av campusplanens och Kunskapsstråkets idéer med koppling mellan byggnader, gator och platser, samt koppling Norra och Södra universitetsområdet.

De tre förslagsställarna har på olika sätt arbetat med att möta uppdragsprogrammets krav på vitalisering av området och tydlig kontakt ute-inne. Både HL:s och Whites förslag ger möjlighet till fina platsbildningar mot gatan medan BIG, i viss mån, har valt att vända ryggen till gaturummet. HL och White har entréer i olika riktningar, vilket ger god kontakt med uterummet och ger god kapacitet för de stora flöden som uppstår då många studenter ska in i byggnaden samtidigt. Båda förslagens möjligheter till passage rakt igenom byggnaden ger ytterligare kvaliteter och upplevelser. HL behöver se över den slutliga placeringen av sina entréer. Entrén vid konferensdelen behöver utvecklas.

HL:s förslag upplevs som det mest öppna i bottenvåningen och annonserar sig med sin verksamhet också i övriga våningar på ett mycket transparent sätt. Förslaget har fina uteplatser under tak, mellan byggnad och gata. Om mikroklimatet hanteras på ett bra sätt kan dessa platser bli livliga och attraktiva och skapa extra dynamik kring entréområdena. Mot Klinikgatan i söder ligger gröna, lugna vistelseytor.

White har ambitiöst bemödat sig om att programera utemiljöerna varierat för att möta olika behov. Det finns en mångfald av platser med olika kvaliteter, från livliga, centralt placerade till lugnare, mera tillbakadragna. Flera ytor ligger som terrasser ovan markplan. Dessa blir sannolikt attraktiva men konsekvensen blir försämrade samband gata-byggnad-uteplatser och minskad vitalitet på gatunivå.

BIG visar en avskalad och elegant fasad mot gatan, där caféet innanför stora glasytor ska lysa upp och locka till besök. Det är tveksamt om detta räcker. Det finns endast en entré från gatan. Entréerna till Medicinarlängan är svårfunna. De fina platserna för utevistelse ligger mellan den nya byggnaden och befintliga medicinarlängan. Både gården och terrasserna, som ligger i väster, kommer att vara attraktiva för vistelse, men kan få en privat karaktär som

inte bidrar till de möten som efterfrågas. Förslaget goda kontakt mellan det publika rummet och innergården mot laboratoriebyggnaderna är förtjänstfull. En stor kvalitet ligger också i att den gamla fasaden bevaras.

Huvudcykelvägen är styvmoderligt behandlad i HL:s förslag men har förutsättningar att ges en klar orienterbarhet. I BIG:s förslag försvinner cykelvägen runt hörnet på ett otydligt sätt. Big och White har arbetat med cykelgarage, HL har inte behandlat cykelparkeringen på ett tillfredställande sätt.

Bedömningsgruppens slutsats: HL:s och Whites och förslag kan på olika sätt bidra till platsens användning och attraktivitet så att området vitaliseras så som önskas. Särskilt HL:s öppna och transperanta bottenvåning har potential att bidra till detta. BIG:s förslag har kvaliteter när det gäller platser mellan husen och hänsyn till den befintliga arkitekturen, men lösningen motsvarar inte kraven i uppdragsprogrammet.

Gott klimat och grön utomhusmiljö.

Vindsimuleringar visar att mikroklimatet intill husen är ganska bra redan i dag. Det är längre ut vid Sölvegatan som vinden blir besvärande. Efter tillägg av nya byggnadskroppar förbättras situationen något, men fortfarande är miljön närmast Sölvegatan kraftigt vindpåverkad. I den fortsatta projekteringen måste vinddämpande åtgärder studeras, så att intentionerna om ett gott mikroklimat infrias.

Sol är både en tillgång och ett problem. Soldiagrammen visar gynnsamma förhållanden för utevistelse i sol. Detta kan innebära att solskydd ofta måste användas för arbete inomhus i de solutsatta lägena. HL Löser detta på ett naturligt sätt genom sina vridna övre plan. Dessa kommer att ge skugga åt fasaderna på de nedre planen. Högre upp kvarstår behovet av solskydd.

Bedömningsgruppens slutsats: Inget av arkitektkontoren har visat genomtänkta och vindskyddade utemiljöer. Det är inte svårt att förstå att fokus lagts på byggnaden och inplacering av lokalprogrammet, men i det fortsatta arbetet måste hela utemiljön, inklusive gatan, behandlas med stor omsorg vad avser klimat och grönska, om platsen ska kunna utgöra den attraktion som önskas. Speciellt White, men även HL har arbetat engagerat med att programmera utemiljöerna. Detta bör ge underlag för en fortsatt diskussion om dessa ytors användning. HL:s förslag är förtjänstfullt genom inbyggd skugga mot de två nedre våningarnas fasader.

Funktionalitet och flexibilitet. Användning av befintliga lokaler tillsammans med de nya. Planlösning och lokalprogrammets inplacering.

Samtliga arkitektkontor har löst in lokalprogrammet i befintliga och nya lokaler. Mellanmötesdiskussionerna har med stor sannolikhet lett till att kontoren i hög utsträckning begränsar åtgärderna i I-huset och placerar in funktioner som passar i detta hus utifrån den användning det har i dag. Detta ger kostnads fördelar, men ytterligare bearbetningar kommer att behöva göras. Bottenvåningens och det publika rummets användning är relativt lika. Här placerar kontoren in publika funktioner tillsammans med några av de lab/övningsrum som kan vara lite spektakulära och intressanta för besökare att se.

HL:s och Whites nybyggnader flätas samman med befintliga lokaler i och med att den nya byggnaden kilas in på Långa gångens plats. HL integrerar I- och F byggnaderna t o m plan 12. Whites förslag integrerar I- och F byggnaden t o m plan 13, men förslaget har flest våningsplan, vilket kan vara avskiljande. Genom att välja en fristående ny byggnad klarar inte BIG av samma fina samband. I stället har BIG fokuserat på souterräng/källarvåningen som är förnämligt utnyttjad och tillgängliggjord genom kopplingar till H-huset och öppna,

glasade fasader mot innergården. HL och White tar inte vara på de möjligheter som nivåskillnaderna ger att skapa en attraktiv och ljus nedersta våning.

HL:s och Whites förslag med att fläta samman gammalt och nytt ger stora logistik fördelar, men samtidigt ökar totalkostnaden. I det fortsatta arbetet måste detta bearbetas, samtidigt som de goda kvaliteterna behålls.

De tre arkitektkontoren har helt logiskt placerat möteslokalerna på plan 10 och 11. HL:s separerade mötescenter, med möjlighet till neutral entré kan bli en stor tillgång. Det är inte lämpligt att placera reality lab alldeles vid entrén, så som HL gjort. Labbet har fått en mera utvecklingsbar placering i Whites förslag, där det ligger i H-huset. Det finns mycket detaljer att diskutera kring inplacering av speciallokaler och de tre förslagen har bidragit till att inspirera verksamheten avseende de möjligheter som kan finnas. Whites och HL:s förslag erbjuder bäst möjligheter att stuva om och lösa in de olika funktionerna på det sätt som passar verksamheten bäst.

Whites och HL:s förslag ger möjlighet att varierat gruppera kontor för administrativa funktioner, samt forskning- och utbildningsmiljöer runt ett öppet atrium. De olika funktionerna kan mixas eller delas upp på olika våningsplan för att skapa ett samlat studiecentrum, en administrativ enhet och en sammanhållen miljö för den hälsovetenskapliga forskningen som samtidigt sinsemellan har enkla, logiska och överblickbara samband. En svårighet i båda fallen kan vara att både skapa bra planlösningar och få gott dagsljus på hela våningsplanen. Detta måste studeras vidare. Tillvägagångssätten när det gäller att gruppera lokaler är olika. HL varierar ljusgårdsöppningen och skapar möjligheter till varierade och intressanta rumsmiljöer. White lägger ut sina lokaler runt en symmetrisk ljusgård, med möjlighet till stor repetitivitet och överblickbarhet. Båda sätten har sina fördelar och sina problem och båda kräver noggranna bearbetningar.

BIG:s enkla rektangulära byggnadsform ger mycket goda möjligheter att ordna ljusa och fina kontors- och utbildningsmiljöer. Ett problem med den utdragna formen är att avstånden blir långa och samband med befintliga lokaler saknas helt.

Bedömningsgruppens slutsats: Bedömningsgruppen är av uppfattningen att HL:s grundkoncept ger störst möjlighet att utveckla intressanta och varierade miljöer, även om detta kräver bearbetning så att krav på ljus och klimatkomfort kan tillgodoses fullt ut. Även Whites förslag ger möjlighet till god funktion och effektiva lösningar, dock lite mer konventionellt och förutsägbart.

Generalitet och flexibilitet ur ett fastighetsägarperspektiv. Går förslaget att utveckla för olika slags användning?

Bedömningskriteriet syftar till att bedöma användbarhet och anpassning för olika slags framtida behov, vilket är angeläget ur såväl hyresgästens som fastighetsägarens synvinkel. Universitetet som långsiktig hyresgäst kommer att ha behov av en rad lokalanpassningar under byggnadens livslängd.

Föreslagna byggnadsstommar, dock förenklade med pelare och balk alt TT-kassetter kan ge god flexibilitet åt den nya byggnaden. Störst utmaning kommer dagsljuskravet kombinerat med energikravet att utgöra. Ljuset från fasaderna måste kunna föras långt in i byggnaden utan att lokaler i fasadlinjen blir orimligt varma. Eftersom universitet alltmer bedriver sin verksamhet i kontorslokaler är det viktigt att de flesta ytor kan användas för såväl kontorsarbete som undervisning med god kvalitet i båda fallen.

Det är svårt att tänka sig Whites och HL:s stora utbredda nedre bottenplan användas för något annat än publika funktioner. I det fortsatta arbetet bör ändå ansträngningar göras för

att få dessa ytor anpassningsbara även för alternativ användning. BIG:s långa kan lätt användas till kontor av olika slag och även skiljas av för att passa olika hyresgäster. BIG har också på ett värdefullt sätt visat på utvecklad användning av souterrängplanet, som i stora delar kan förvandlas till fullvärdiga lokaler.

Bedömningsgruppens slutsats: En fortsatt bearbetning av HL:s och Whites förslag bör kunna anpassas även till en mera generell användning även när det gäller bottenvåningen. BIG:s förslag skulle, vid behov, mycket enkelt kunna ställas om och användas som ett rent kontorshus. Plan 10 bör kunna utvecklas till attraktiv användning genom att nivåskillnaderna utnyttjas.

Tekniska lösningar.

Arkitektkontorens illustrationer av det framtida Forum Medicum är att uppfatta som visioner, snarare än färdiga konkreta lösningar. Byggnadsdelar illustreras som smäckrare och mera genomsläppliga än vad som kommer att kunna genomföras i verkligheten. Glas i den omfattning som illustreras är inte realistiskt, vare sig ur byggnadsteknisk, ekonomisk eller hållbarhetssynvinkel. Terrassbjälklag, som samtliga arkitektkontor har i sina förslag är inte enkla att kombinera med tillgänglighet. Det krävs omsorg i utformningen av konstruktionen för att man ska klara krav på isolertjocklekar och rörelser mellan ute och inne utan nivåskillnad. En färdigprojektering av förslagen kommer att ge byggnader som väsentligt skiljer sig från det som illustreras. HL:s utgång och veckade fasader är mer komplicerade än de två övriga förslagen. Förslaget redovisas med terazzogolv och mycket glas, vilket i kombination kan ge ljudproblem. Motsvarande problem kan anas i Whites förslag. Lösningar med öppna bjälklag mot ett atrium medför ofta ljudproblem. Akustik och ljudmiljö måste noggrant studeras och lösas i det fortsatta arbetet. Samtliga förslag ger frågetecken, men förslagen bör kunna anpassas till väl fungerande byggnadsteknik utifrån uppdragsprogrammets krav och förväntningar.

Bedömningsgruppens slutsats: Alla tre förslagen kan anpassas till tekniska väl fungerande byggnader. Detta kräver omsorgsfulla bearbetningar och gott samarbete. HL:s fasad är mera komplicerad än de övriga två, men inget fasadalternativ är fullt realistiskt så som det illustreras och beskrivs. Omfattning och placering av terrassbjälklag måste studeras utifrån tillgänglighets- och isolerkrav. Ljudmiljön i den framtida byggnaden måste beaktas och lösas med god kvalitet.

Uppfyllande av miljömål.

I uppdragsprogrammet ställs krav på att byggnaden ska kunna certifieras enligt kraven för miljöbyggnad guld. Samtliga arkitektkontor har förslagit byggnader med upp till 100 procent glas i fasaderna. Kontoren hänvisar till olika energismarta glastyper och lösningar som knappast finns på marknaden och som svårigen kan klara de ekonomiska krav som ställs i projektet. HL och White anger att om det behövs kan man byta delar av glasfasaderna till täta material. Detta är svårare att tänka sig när det gäller BIG:s förslag och nämns inte heller som något alternativ. Alla tre byggnaderna kan ges flexibla stomsystem som ger goda möjligheter till ändring av planlösningen, vilket är bra. Ur hållbarhetssynpunkt blir det ett plus till BIG, som inte river något av de befintliga husen.

Cykling till och från arbete och studier är en viktig del av hållbar stadsutveckling och uppdragsprogrammet ställer krav på cykelparkeringar, som inte blir ett hinder vid Forum Medicums entréer. HL har fördelat ut cykelparkeringar på ytor runt byggnaderna, vilket inte kommer att fungera. White och BIG har löst cykeluppställningen elegant genom att utnyttja nivåskillnaderna till att göra cykelgarage med direkt access in till verksamhetslokalerna.

Inget av arkitektkontoren redovisar några radikala förslag i hållbarhetshänseende. Åtgärderna är allmänt beskrivna så som "återhållsamhet med material, lätt stomme, respektive tung stomme för energibesparing, värmeåtervinning, avancerade glas, solceller" etc. Sannolikt kommer man ganska långt genom dessa åtgärder, men miljöbyggnad silver eller guld kommer att kräva stort engagemang och tillsyn genom hela projekterings- och byggprocessen. Grönska och gott mikroklimat, som krävs i uppdragsprogrammet är generellt beskrivet i förslagen och kräver stor uppmärksamhet i den fortsatta projekteringen för att önskat resultat ska uppnås.

HL:s och Whites kompakta byggnadsvolymer är gynnsamma ur energisynpunkt, men kräver omsorgsfull detaljprojektering för att kravet på dagsljus ska bli tillfredsställande längst in i lokalerna. HL redovisar olika kvalitetsstandarder avseende inomhusmiljön. Redovisningen indikerar att flera ytor inte får tillräcklig kvalitet. Detta är inte rimligt ur ett användar- eller fastighetsägarperspektiv och måste vidarebearbetas. Sannolikt finns samma problematik i de två övriga förslagen, även om detta inte redovisas. BIG:s byggnadskropp är gynnsam ur dagsljussynpunkt, men har stor andel fasadytor, dessutom i glas, vilket kommer att vara en belastning ur energisynpunkt.

Bedömningsgruppens slutsats: HL har redovisat bearbetade detaljer avseende det specifika projektet i högre grad än övriga. I den mycket övergripande redovisningen är det svårt att bedöma verkan och konsekvenser av de olika åtgärderna, men förslaget hållbarhetsfilosofi utgör en intressant grund för vidarebearbetning. Glasfasader är ingen hållbar lösning ur energisynpunkt och alternativ måste utvecklas.

Genomförbarhet

Uppgiften i sig själv – att bygga om och koppla befintlig byggnad till en ny, stor byggnad, innebär komplikationer, samtidigt som det tillför de värden som efterfrågas. HL och White bryter in i befintliga byggnader på flera plan, vilket kan ge komplikationer både när det gäller anslutning av byggnadsdelar och produktionsplanering, inte minst om verksamhet ska kunna finnas kvar under byggtiden. BIG:s förslag är relativt enkelt genom att byggnaderna hålls isär ovan mark. På plan 10 får man däremot problem genom att byggnaderna måste sammanfogas och den mellanliggande delen måste isoleras, vilket kan ge problem med nivåskillnader och tillgänglighet.

Vi har tidigare konstaterat att samtliga förslag går att utföra med relativt enkla och generella stommar. Detta är viktigt för projektets genomförande och prisbild. Eftersom redovisade byggnadskonstruktioner är mer komplicerade än vad som behövs innebär det att byggnadsteknik tidigt måste diskuteras ingående med det projekterande kontoret. På motsvarande sätt måste val av fasader och fasadmaterial diskuteras tidigt, så att arkitektens intentioner kan uppfyllas samtidigt som förslaget anpassas till ställda krav på funktion, energi och ekonomi. En särskild fråga är klimatet nära yttervägg där glas ända ner till golv kan ge problem. Golvvärme räcker sällan till för att värma ända ut till fasad och verksamheten har förväntningar på komfort på samtliga förhyrda ytor.

HL:s förslag ger genom sin vridning en intressant arkitektur men ger tillsammans med veckningen en ökad fasadyta, vilket genererar kostnader, ökar komplexiteten och energianvändningen. Det redovisade vertikalt öppna, centrala rummet skiftar form och placering genom byggnaden. Planlösningsstrukturen kan behöva justeras för att brandavskiljning mellan våningsplanen enkelt ska kunna lösas.

Brandavskiljningsproblem vid öppna våningsplan gäller även för Whites förslag, men problemet avhjälps genom den enklare planlösningen. Whites samlande kub har en enkel struktur, medan folierna och anslutningar, främst kring F-huset kan komma att kräva särskild

bearbetning. White har en större andel av sin yta i nybyggnaden, vilket ger en högre byggnad.

BIG redovisar en våningshöjd på tre meter i nybyggnaden. Detta ger dåliga förutsättningar när det gäller att få plats för installationer och kommer inte att vara möjligt att genomföra med tanke på tillgänglighetskrav och att terrasserna kräver tjocka bjälklag med isolering.

Bedömningsgruppens slutsats: Förslagen med nuvarande utformning kräver en bearbetning och anpassning till ställda krav på funktion, energi och ekonomi. Genom sin enklare form och planlösningstruktur har Whites förslag de största förutsättningarna för ett rationellt genomförande. Detta gäller i nästan motsvarande mån för HL:s förslag, medan BIG:s förslag inte kan genomföras utan ganska stora förändringar när det gäller volym och våningshöjder. Brandkrav har stor påverkan på lösningar och ekonomi. Kravens konsekvenser måste därför studeras redan i det inledande skedet av projekteringen.

Areaeffektivitet

De tre förslagen är likvärdiga när det gäller bruttoytan, det skiljer mindre än fem procent mellan största och minsta förslaget. En jämförelse av LOA ger en skillnad på strax över fem procent. De tre kontoren har disponerat den befintliga byggnaden på olika sätt. BIG och HL har båda använt drygt 10 000 kvm av den befintliga ytan medan White begränsar sig till drygt 7 000 kvm. Detta kan bidra till att förhållandet mellan programmerad area och föreslagen verksamhetsarea blir högre för HL och BIG än för White; 1,4 respektive 1,3. När det gäller relationen BTA och LOA ligger förslagen nära varandra, 1,13, resp. 1,12. Det kan därför konstateras att samtliga kontor hanterat svällningen BTA/LOA inom uppdragsprogrammets ram. LOA/LOA v behöver dock förbättras i HL:s och BIG:s förslag.

Bedömningsgruppens slutsats: Samtliga tre förslag uppfyller förväntade nyckeltal för BTA/LOA. HL och BIG behöver bearbetas för att förbättra nyckeltalet för LOA/LOA v.

Totalekonomi

Kostnadsbedömningen är gjord med vissa förenklingar i förhållande till förslagen. Detta för att de tre förslagen ska kunna jämföras på ett rättvist sätt men även för att undersöka om förslagen kan bearbetas till att bli genomförbara ur kostnadssynpunkt. Genom sin enklare struktur bedöms Whites förslag vara ca 2000 kr billigare per kvadratmeter än HL:s och BIG:s när det gäller nybyggnaden. Genom att White har en lagt en större del av lokalytan i nybyggnaden jämnas kostnadsskillnaden i viss mån ut när det kommer till totalkostnad.

Uppdragsprogrammet ställer krav på en investeringskostnad på max 25 000 kr/kvm. Den totala kostnaden bedöms ligga något över denna summa.

Utöver investeringskostnaden/kvm har även totalekonomin varit en viktig parameter, med krav på att hitta lösningar som genererar så lite ombyggnad som möjligt, utöver den nybyggnadsyta, som universitetet bedömt behöver tillföras. Den uppskattade totalkostnaden för alla tre förslagen ligger över den kostnad som projektet förväntas kunna bära. Den fortsatta bearbetningen måste därför inriktas mot att det rekommenderade förslaget bearbetas till att bli genomförbart ur kostnadssynpunkt med bibehållande av de goda kvaliteter som detta visar.

Sammanfattning och rekommendation

En noggrann granskning och analys visar att HL:s och Whites lösning med rivning av Långa gången och en inskjuten stor byggnadskropp i detta läge ger lösningar, arkitektur och

funktioner, som bäst uppfyller de krav och önskemål som ställts i uppdragsprogrammet. De två förslagen har olika för- och nackdelar. Whites byggnad har produktionsmässiga och tekniska fördelar, men ger inte den intressanta och unika arkitektur, som efterfrågats och förslaget bidrar inte till utvecklingen av stads- och gaturummet så som förväntats. HL:s förslag löser platsens utveckling med stor elegans och en strukturell idé, som kan användas även för andra projekt. Arkitekturen är varierad, enkel och har en lätthet som är förvånande med tanke på den stora volym som tillförs. En rejäl genomgång avseende ekonomi behöver göras vid start av den fortsatta projekteringen. Det kommer att kräva god disciplin och skicklighet av den genomförande projektgruppen. Bedömningsgruppen rekommenderar Lunds universitet och Akademiska Hus att välja Henning Larsens förslag för vidarebearbetning och fullföljande till ett nytt Forum Medicum.

Lund 11 November 2015

John Erik Persson
Ordförande

Åsa Bergenudd

Anna Maria Drake

Ingemar Carlstedt

Inga Hallen

Christian Frisenstam

Ingrid Gustavsson